

Riktlinjer för hållbar samhällsplanering och hållbart byggande i Lidköpings kommun

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2017-05-29

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Bakgrund	3
Syfte	3
Omfattning	3
Revidering	3
Styrande dokument i Lidköpings kommun	4
Miljöbyggnad	5
Resurshushållning och energi.....	5
Material och kemikalier	6
Trafik.....	7
Yttre miljö, biologisk mångfald och vatten.....	7
Social hållbarhet	8
Klimatanpassning	8

Bakgrund

Lidköpings kommun har visionen ”Lidköping - en välkomnande och hållbar kommun”.

I begreppet hållbarhet ingår tre dimensioner: den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska. Dessa tre är lika viktiga och ömsesidigt beroende av varandra och tillsammans förmår de uttrycka hållbarhet.

För att åstadkomma långsiktigt hållbar bebyggelse krävs ett miljöanpassat byggande. Det innebär att byggproduktionen eftersträvar ett miljöanpassat genomförande, att byggnadens drift är resurseffektiv, att emissioner från byggnaden har minimal miljöpåverkan och att en god innemiljö ska skapas. Materialval vid drift och underhåll har också betydelse för den miljömässiga hållbarheten. I samhällsplanering påverkas den miljömässiga hållbarheten även genom påverkan på den yttre miljön, biologisk mångfald och vatten.

I hållbar samhällsplanering och byggande och ingår också perspektivet social hållbarhet. Genom en god samhällsplanering, skötsel och underhåll bidrar kommunen till en trygg och säker utemiljö och goda och jämlika livsvillkor för alla.

Det tredje hållbarhetsområdet är ekonomisk hållbarhet vilket innebär ansvarsfull hantering av resurser och långsiktig ekonomisk hushållning.

Den långsiktiga samhällsplaneringen och byggandet ska numera även ta hänsyn till den förändrade demografin bland annat med en högre andel äldre och även ta höjd för att klara ett förändrat klimat.

Syfte

Riktlinjernas syfte är att konkretisera vision, målbilder 2030, policyer och planer beslutade av kommunfullmäktige och som har betydelse för hållbar samhällsplanering och hållbart byggande.

Riktlinjen utgör även ett komplement till andra riktlinjer beslutade i kommunfullmäktige och nämnder. Riktlinjerna ska antingen efterlevas eller eftersträvas vilket framgår av punkterna i riktlinjen. Riktlinjerna är ett komplement till det som regleras i gällande lagstiftning.

Omfattning

Riktlinjerna gäller kommunens övergripande samhällsplanering, planering på kommunens mark, kommunens byggande samt i tillämpliga delar kommunens drift och underhåll.

Riktlinjerna är rådgivande i kommunens relation till andra fastighetsägare, exploatörer och privatpersoner.

I vissa fall kan riktlinjerna helt eller delvis inkluderas i avtal som kommunen tecknar med andra fastighetsägare, exploatörer och privatpersoner.

Revidering

Kommunstyrelsens verksamheter ansvarar för att en översyn av riktlinjerna och deras efterlevnad görs årligen. Översynen görs av en representativ grupp och riktlinjerna revideras vid behov. Denna riktlinje upphäver Riktlinje för hållbar samhällsplanering och hållbart byggande antagen av kommunstyrelsen 2013-05-29.

Styrande dokument i Lidköpings kommun

Styrande dokument som har betydelse för samhällsplanering och byggande.

	Styrande dokument beslutade av kommunfullmäktige	Aktuell version
	"Kommunfullmäktiges styrkort 2015-2017"	Gäller 2015-2017
	"Översiktsplan Lidköpings kommun "	Antagen sept 2003
	"Miljöpolicy"	Antagen 2001-04-23
	"Plan för energi och klimat i Lidköpings kommun"	Antagen 2013-06-17
	Stadsmiljöprogram för Lidköping	Antagen 2011-02-21
	Bostadsförsörjningsprogram 2016-2019	Antagen 2015-10-26
	"Handlingsplan för landsbygdsutveckling 2013-2018"	Antagen 2012-10-29 Gäller 2013-2018
	"Renhållningsordning" Del 1 Föreskrifter för avfallshantering Del 2 Avfallsplan "	Antagen 2011-10-31
	Parkeringsnorm	Antagen februari 1991 Avstämd våren 2009

	Styrande dokument beslutade i kommunstyrelse eller nämnd	Aktuell version
	"Riktlinje för trygghet och säkerhet i Lidköpings kommun"	Beslutad av kommunstyrelsen 2013-10-09
	Äldreomsorgsplan 2016-2020 för Lidköpings kommun	Beslutad av vård- och omsorgsnämnden
	"Riktlinje för demokratiutveckling"	Beslutad av kommunstyrelsen 2014-04-09
	"Medborgardialog i planärenden"	Beslutad av samhällsbyggnadsnämnden 2013-12-10
	"Naturvårdsprogram"	Beslutad av samhällsbyggnadsnämnden 2013-06-13
	"Agenda 21 för Lidköpings skogar"	Beslutad av samhällsbyggnadsnämnden 2006

Miljöbyggnad

	Krav och riktlinjer	För mer information
1	<p>Kriterierna enligt Miljöbyggnad nivå silver ska i en sammanvägd bedömning uppfyllas för nyproducerade byggnader. Inget krav ställs på certifiering.</p> <p>För följande indikator ska nivå silver uppnås och nivå guld eftersträvas: - Energianvändning</p> <p>För följande indikator ska minst nivå silver uppnås: - Utfasning av farliga ämnen</p> <p>Om nivå silver i sammanvägd bedömning inte kan uppnås ska: - beslut om undantag tas av ansvarig chef - undantaget skall dokumenteras och motiveras - kommunstyrelsen och berörd nämnd informeras, alternativt bolagsstyrelsen i de kommunala bolagen</p> <p>Vid nybyggnad av industrilokaler eller andra liknade byggnader ska miljöbyggnad nivå silver eftersträvas. Undantagen ska dokumenteras och motiveras.</p>	<p>https://www.sgbc.se/</p> <p>I manual för nyproducerade byggnader Miljöbyggnad 2.2 finns kriterier för:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Energianvändning 2. Värmeeffektbehov 3. Solvärmelast 4. Energislag 5. Ljudmiljö 6. Radon 7. Ventilationsstandard 8. Kvävedioxid 9. Fuktsäkerhet 10. Termiskt klimat vinter 11. Termiskt klimat sommar 12. Dagsljus 13. Legionella 14. Dokumentation av byggvaror 15. Utfasning av farliga ämnen
2	<p>Kriterier enligt Miljöbyggnad nivå silver ska i en sammanvägd bedömning eftersträvas vid om- och tillbyggnad. Detta gäller alla typer av byggnader. (Om- och tillbyggnad enligt PBL:s definition). Inget krav ställs på certifiering.</p>	<p>I manual Miljöbyggnad 2:2 för befintliga byggnader utgår punkt 14 och 15 och en ny punkt tillkommer: 16. Sanering av farliga ämnen</p>

Resurshushållning och energi

	Krav och riktlinjer	För mer information
3	Vid nyanläggning där ytor utomhus bedöms ha behov av uppvärmning, beakta möjligheterna att ansluta till returledning för fjärrvärme.	
4	Beakta möjligheterna att minska energibehovet genom att styra belysning utomhus samt använda energisnåla armaturer och ljuskällor. Detta gäller vid nyanläggning och underhåll.	
5	Beakta behovet och möjligheterna att vid	

	nybyggnation och nyanläggning sätta upp laddstolpar eller motorvärmaruttag med laddningsmöjlighet.	
6	Produkter och material med lång hållbarhet och beständighet bör prioriteras.	
7	Grus- och bergkrossmaterial ska återanvändas så långt som möjligt. Naturgrus får bara användas i undantagsfall.	
8	Beakta möjligheterna att vid ny- och ombyggnad samt vid planering skapa utrymme för ökad källsortering. Utrymme behöver skapas i hela hanteringskedjan från fastigheten till borttransporten.	

Material och kemikalier

	Krav och riktlinjer	För mer information
9	Sträva efter att barns hälsa inte ska utsättas för risker vid val av material i de byggnader och utemiljöer där barn och unga ofta vistas.	Se www.kemi.se "Rapport Nr 1/07 Barn och kemiska hälsorisker - förslag till åtgärder"
10	Utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens kriterier får endast i mindre omfattning förekomma i material som används utomhus i den bebyggda miljön.	Se www.kemi.se
11	Undvik i möjligaste mån material utomhus som kan förorena dagvattnet.	Exempel: obehandlad koppar och zink på tak
12	Tryckimpregnerat virke eller trä behandlat med träskyddsmedel som innehåller kreosot, arsenik, krom eller koppar ska inte användas på lekplatser och förskolor. Tryckimpregnerat trä med dessa träskyddsmedel bör i övrigt undvikas.	Se www.kemi.se
13	Den rådgivning som finns för materialval ska utnyttjas vid byggande av anläggningar.	Se databaserna för "Basta", "Sunda hus", "Byggvarubedömningen", Upphandlingsmyndighetens rekommendationer http://www.upphandlingsmyndigheten.se/ samt Lidköpings kommuns kemikaliehanteringssystem

Trafik

	Krav och riktlinjer	För mer information
14	Beakta möjligheterna att skapa behovsanpassade, säkra och väderskyddade utrymmen för cykelparkering.	

Yttre miljö, biologisk mångfald och vatten

	Krav och riktlinjer	För mer information
15	<p>Analys och värdering av ekosystemtjänster bör vid behov göras vid fysisk planering, förhandsbesked och tidsbegränsade bygglov.</p> <p>Som ett verktyg i ekosystemtjänstanalysen och vid planläggning kan exempelvis grönytefaktor tillämpas.</p> <p>Valet att tillämpa grönytefaktor eller på annat sätt säkerställa en tillfredställande utemiljö ska bedömas vid planering och anläggning på kommunens mark.</p>	För mer information samråd med kommunens kompetens inom dessa områden.
16	Vid nyplantering ska inte växter som kan ge allvarliga förgiftningar eller allvarliga allergier planteras i anslutning till lekplatser, förskolor och skolor. Sådan plantering bör även undvikas på alla platser där allmänheten har tillträde.	För mer information samråd med kommunens kompetens inom dessa områden.
17	Plantering av invasiva arter ska undvikas.	För mer information samråd med kommunens kompetens inom dessa områden.
18	Undersök möjligheterna att vid nyplantering och nyanläggning av grönytor bevara och skapa biotoper som genom växtval och markförhållanden främjar biologisk mångfald.	För mer information samråd med kommunens kompetens inom dessa områden.
19	Nya förskolor, skolor och fritidshems utemiljöer bör planeras med utgångspunkt från de allmänna råden från Boverket.	<p>För mer information se: Boverkets allmänna råd BFS 2015:1 FRI 1 om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet</p> <p>Boverket. Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö</p>

Social hållbarhet

	Krav och riktlinjer	För mer information
20	<p>Beakta möjligheterna att höja ambitionsnivån för tillgänglighet i kommunens fastigheter och på kommunala allmänna platser.</p> <p>Identifiera och undanröj hinder för full delaktighet i samhället för alla invånare i vår kommun, oavsett kön, ålder, etnicitet och social bakgrund och funktionsvariation.</p> <p>Eftersträva att uppfylla grön standard enligt Västra Götalandsregionens riktlinjer. Gul standard = lagkrav och ska uppfyllas.</p>	<p>Se Västra Götalandsregionen riktlinjer för tillgänglighet</p> <p>http://www.vgregion.se/sv/Enheten-for-rattighetsfragor/Riktlinjer-och-standard-for-fysisk-tillganglighet/</p>
21	<p>Vid förtätning samt vid nyetablering av bostadsområden ska man planera så att ett tillkommande behov av platser i förskolor och skolor kan tillgodoses.</p>	

Klimatanpassning

	Krav och riktlinjer	För mer information
22	<p>Förebyggande åtgärder för särskilt känsliga grupper bör genomföras för att klara de högre temperaturer som klimatförändringarna orsakar. Det gäller förskolor, skolor, fritidshem, gruppboende och äldreboende.</p>	<p>Se Länsstyrelsen: ”Checklista för klimatanpassning i fysisk planering”</p> <p>Länsstyrelsen: "Värmebölja i Västra Götalands län – en förstudie inom Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete"</p> <p>Exempel på åtgärder vid dessa byggnader:</p> <ul style="list-style-type: none">- eftersträva större och/eller lämpligt utformade tomter för att placera byggnaderna på optimalt sätt- möjligheter till solavskärmning- utrymme för att skapa en grön närmiljö med möjlighet att plantera höga skuggande träd- välj gärna vegetationstak, gröna väggar